

זו המובחר [ב] ואחר מעשרה מרה בינונית פחות מכן עין רעה ב [ג] וחומש זה [ד] שאמרנו שנה ראשונה מתקין
מכאן ואילך חומש [ה] שהרויח בכל שנה: הגה [ו] ואל
יבזבז אדם יומר מחומש שלא יטעך לנריות [ז] וזוקא כל ימי חייו
אלו בשעת מותו יכול אדם לימן נדקה [ח] כל מה שירצה [ט] [י]

(3) ארבות רבין

א. אמר לי הגרמ"ק שליט"א שאביו מו"ר זצוק"ל אמר לו שמרן החזו"א זצוק"ל אמר לו
שהוא נתן הרבה יותר מחומש לצדקה, ועל אביו מו"ר אמר לי שבעקרון נתן מעשר
אבל למעשה נתן הרבה פעמים חומש ואפי' יותר.

(4) ארבות רבין

תשכ"ה, אמר לי מו"ר (שליט"א) זצוק"ל מה שכתוב במכתב הגר"א ז"ל שצריכים
להפריש חומש ובפחות מזה עוברים כל רגע על כמה לאוין ועשין וכו', כונת הגר"א ז"ל
לצדיקים בעלי מדרגות גדולים.

(5) ארבות רבין

אצטרופו לך*: שני פעמים מעשר עולה חמש. ומהנהגה קב"ה יקנה גם
כן פני"ל: פעם ראשונה מהקדו, ומאן ואילך מהנח שידמן לו. ואפן
החלוקה של מדת חמש, מהנכון לחלקם לחצאין באפן זה: הננו, מעשר
אתד לבצלי תורה, פי הוא דמקרא דמעשר ראשון הנפן לפתנים ורזים
למצן יתקנן בתורת ה', קדתיב בקרא (דברי הימים ב, ל"א ר'), ומעשר
שני לשאר צרכי מצוה. וקצין זה מצאתי בשיטה מקבצת כתבות ג'.

(6) ארבות רבין

התרה וכו'. עיין יורה דעה סימן ריד דמשמע שם, דמנהג של
מצוה שנעשה כנדר הוא רק כשהורגל בה, או אפילו פעם
אחת וחשוב בשעת מעשה שיהנוג כן לעולם, אבל בלאו הכי
אין נעשה כנדר על-ידי ששעשה פעם אחת: ג' (ז) העניית

(7) ארבות רבין

אם הורגל צוה ג' פעמים או אפי' פעם אח' וחסד לנהוג כן לעולם
היו עליו כנדר [ואם הניח חייב לנהוג זמנהג אביו עי' פ"ט י"ד
סי' ר"ד סק"ה] (נח) וגם מירושה או מנדוניה לרין לימן מעשר
אף שהאב כבר נתן מעשר מזה (נט) וכן אם גבה חוב שכבר

(8) ארבות רבין

שלא עשה תנאי בראש השנה. אבל מ"מ מסתבר
דברברי מצוה שרגילים בני אדם לומר שפיר מהני
הביטול שעושים בערב ר"ה ויוהכ"פ.

(9) ארבות רבין

לדעת ה"ערוך השולחן" כל יהודי חייב במעשר.

ורק אם אין לו אלא לחם ומים פטור. אבל
שמעתי ממרן הגאון דבריסק הגר"ס זצ"ל דכל מי
שמצבו דחוק, עד שזוקק לעזרה מאחרים, ואינו חי
בדרך מותרות כלל, רק חי בדוחק עם ב"ב, א"צ לימן
מעשר, וכמבואר ברמ"א ס' רנ"א ס"ג, רק יקח לעצמו
את כסף מעשרו וכן בני תורה הנצרכים לא יקחו
ממעשר של אחרים כשאפשר משל עצמם, וכן הוא
במשכ"כ ח"ב ס' קל"א שאפילו בנדר לתת מעשר
אינו צריך לתת לאחרים כשאין לו כדי פונסתו, ויש

(10) ארבות רבין

ולכן נראה דמי שפרנסתו דחוקה מאד אין
צריך להפריש מעשר כספים אע"פ
שודאי ממת חסידות ראוי לימן, ועוד
שהותר לנסות להקב"ה במצוה זו לדעת
רוב פוסקים כמבואר, (ואע"פ שיש שכתבו
שלא הותר-אלא במעשר דגן) ומשום כן
ודאי שראוי לכל אדם להשתדל במצוה
חשובה זו.

(11) ארבות רבין

נראה לכא אילו מחויב לימן לבנו מעות כדי
לימן נדקה להעני העומד לפניהם
כדי למוכו במנות נדקה, מיון לאין לקטן
מעות משלו אין כאן תחילת חיוב של מנות
נדקה, ושאינו ממנות תפלין לאביו לוקח לו

(12) ארבות רבין

ג ואין לעשות במעשר ישרו כו'. מהרש"ל נהנהגומו לומר סימן
רמ"ו והדרישה [אות א ד"ה אשן] כתבו בשם תשובת מורנו הרב מנחם
מעיל דק דכל מנהג שחצוה לידו כגון להיות בעל צרות או להכניס
סמך ובלה למופה וכהל"ל גוונת, וכן למנות ספרים ללמוד בהם
ולשאלין לאחרים ללמוד בהם, לא היה יכולת בידו ולא היה עושה
אותה מנהג יכול לקנות מן
המעשר, ע"פ וכתשובת מהר"מ

(2) ארבות רבין

א אמר בשם רבו הגר"א ז"ל
שכל השומר מעשר (א) מובטח
בכך שלא יבוא לידי היזק כלל,
(ב) והשומר חומש (ג) מובטח
שיתעשר, ויושרש בזה מידת

הבטחון, והלואי כל ישראל היו שומרים מעשר היה מתקיים הפסוק "אפס
כי לא יהיה בך אביון".

(ב) והשומר חומש. ולמען ה' שמפריש את החומש כאשר צימן ואל תפחות כאשר הוזהרתי, כי
תפחות עוברים בכל רגע על כמה לאוין ועשין ושקול כליו כפר במורה הקדושה מ"ו.
[עלם לחרופה, אגרת הגר"א]

(28) ארבות רבין

שהיו ראו נעשות (נט) ורשאו אז לבזבז עד שנים נכסיו וי"ח על מחלה. וכח (נ) בזהב חמד פ"כ (נא) שיש עשה חופנים
שומר לבזבז יותר מחומש. [א] במקום סקו"י. [ב] הובא דקיימי עניים י"א דמוטר לבזבז יותר מחומש וכנ"ל סק"ד.
[ג] נעשיר מופלג שכל"ה לא יטעך לנריות ודאי מותר לבזבז. [ד] דבבר מיעט כגון שיש לו איה מלאכה או עסק קציע
שמסתבר בה כדי מחייתו כל שבוטע ויחמר מעט מותר לו לפזר היותר לנדקה אף שעולה יותר מחומש לפי ערך דע"י ל"ש שילטרן
לנריות ע"י. [ה] להחזיק מורה מלדד כעטמ"ק דמוטר כיון שע"י יש לו חלק בשכר מורתו ל"ש ע"י שיעור דהוי כסותף. [ו] מי
שצלה מסור מעותיו להגלים כגון להמנצח במלבושי רקמה ולדור ביהלוי כבוד ולהשתמש בדיוצב המשתתפים ובלים היותר יקרים
יחבו דל"ש אללו כלל חקנה זו [וע"ש שהר"י הרב נגמות העושים כן] (נב) וכל דינים אלו נדקה אלל בחלואה לא נתנו שיעור

(6) ארבות רבין

ב. ועתה נחזור לבאר קצת את אפן ההנהגה, שצריך להיות במקצת מעשר.

יתנה בתחלת קבלתו, שיתנהג באפן זה, וקב"ה יסתלקו מעליו כל
הפקפוקים. א ראשון לכל, טוב שיתנהג בתחלת קבלתו את המצוה שהוא
קלי גדר, כדי שלא יפול חס ושלום בצעו גדרים, על ידי איזה סבה
לפעמים. גם יראה שיהיה לו פנקס מידת, שיכתב בו כל הנחה, שיזמין
לו ה' אחר נכחי ההוצאות מהעסק. ב יעשה חשבון בכל חצי שנה, או

(10) ארבות רבין

והנה צמטער כספים אמנם לפי הכרח נחום תענית דף
ע' בשם כספרי נראה שכוה מבי"ט חייב י"ל שגם
עני מחויב לימן כמו מעשר עני דמבואר בש"ס חולין דף
קל"א לזכור על שלו — אולם כפי שזכרנו בצי"ח דליו רק
מדרכן בודאי רצון לא רמי חובאל עלי יותר מנדקה דמבואר
בספ' רי"א ה"ל דקן צ"ס לו פרנסתו כוה מחויב. ואמנם

(3) ארבות רבין

בנוסף למצות צדקה, תפריש כל אשה מעשר כספים מכל מה
שמריחה — עפ"י הלכות מעשר כספים (ג), ונהוג שהבעל מפריש מעשר
מהכנסות אשתו ו

(14) ארבות רבין

גם צוה יניע הלא מנות נדקה וכן לקט ופאה וכדו
שים צוה עשה ולי"ת מבי"ט ואפי"כ לא מנינו בשום
מקום להיות חיוב לחקן הקטן צוה או בגמ"ח וכו'

(15) ארבות רבין

ואם יש לקטן מעות משלו, האב חייב לחנכו
במעות של הבן לימן נדקה.

(17) ארבות רבין

א ואין נעשות ממעשר שלו דבר
מנהג (*) כגון נרות לצית הכנסת או שאר דבר מנהג
" (א) רק יתנו לעניים: